

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ 78^{ον}

28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Δηλώσεις τοῦ κ. Κ. Δεμερτζή πρὸς τὴν «Νέαν Ἐποχὴν»
'Επὶ τῆς καταστάσεως
'Εξωτερικὴ ἐβδομὰς
'Εσωτερικὴ ἐβδομὰς
Οἰκονομολογικὴ ἐβδομὰς
† Δ. Π. Γούναρη: Πῶς πρέπει νὰ γίνωνται αἱ οἰκονομίαι
Στ. Σκουλούδη: Τὰ κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ζοννάρ
Χ. Παπαντωνίου: Ὁ Θεοσοφισμὸς
Ξεν. Μαυρομάτη: Αἱ πολιορκίαι τοῦ Μεσολογγίου
Γ. Κλεμανσώ: Δημοσθένης
Δ. Α. Ζαμάνου: Αἷτια κτλ. τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως
Δ. Φασιλῆ: Ἀπαλλοτρίωσις καὶ διανομὴ τῆς γῆς
Β. Σταμουλάκη: Οἱ κίνδυνοι τῆς θρησκείας

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δραχ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ " " 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς) £ 1

" ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

* Εξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τρίμη-
νοι Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαίτεραι
συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπι-
ταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀπο-
στολὴν τοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ
παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν
Διεύθυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΕΙΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛ. ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 72.000.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡ. 28.600.000

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ :

ΑΘΗΝΑΙ
ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ
ΑΙΓΙΟΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ
ΛΙΣ (Δεσφύρας)
ΑΜΦΙΣΣΑ
ΑΜΑΛΙΑΣ
ΑΡΓΟΣ
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ
ΒΑΘΥ (Σάμου)
ΒΟΛΟΣ
ΓΑΡΓΑΔΙΑΝΟΙ
ΓΥΘΕΙΟΝ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ
ΔΡΑΜΑ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΘΗΒΑΙ
ΙΘΑΚΗ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΚΑΒΑΛΛΑ
ΚΑΛΑΜΑΙ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ
ΚΑΡΔΟΒΑΣΙ
(Σάμου)
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ
ΚΑΣΤΟΡΙΑ
ΚΑΣΤΡΟΝ
(Λήμνου)
ΚΕΡΚΥΡΑ
ΚΙΑΤΟΝ

ΚΟΖΑΝΗ
ΚΟΜΟΤΙΝΗ
ΚΟΡΙΝΘΟΣ
ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ
ΛΑΜΙΑ
ΛΑΡΙΣΣΑ
ΛΕΒΑΔΕΙΑ
ΛΕΥΚΑΣ
ΛΙΜΝΗ (Εύβοιας)
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ
ΜΥΤΙΛΗΝΗ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ
ΕΛΑΦΗ
ΕΥΔΟΚΑΣΤΡΟΝ
ΠΑΤΡΑΙ
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ
πλ. Τελεωνίου

ΠΟΤΑΜΟΣ
(Κυθήρων)
ΠΡΕΒΕΖΑ
ΠΥΡΓΟΣ
ΡΕΘΥΜΝΟΣ
ΣΠΑΡΤΗ
ΣΟΡΟΒΙΤΣ
ΣΥΡΟΣ
ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΤΡΙΠΟΛΙΣ
ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ
ΥΔΡΑ
ΦΛΩΡΙΝΑ
ΧΑΛΚΙΣ
ΧΑΝΙΑ
ΧΙΟΣ

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ : ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Pine Street 25 ΒΟΣΤΩΝΗ
Athens Banker's Corporation.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ : ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Fenchurch Street 22.

ΕΝ ΚΥΠΡΩ : ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ : ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΟΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εις Δραχμάς και Συνάλλαγμα επί του Έξωτερικού
έν όψει και επί προθεσμία.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΔΡ. 20.000 πρὸς 4 ο/σ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΤΟΣ Β'.

28 ΜΑΡΤΙΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 78ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΠΡΟ ΕΝΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ

26-3-1926

Όταν ένεφανίσθη επί της πολιτικής σκηνής ο Έλευθέριος Βενιζέλος, εισηγητής νέων μεθόδων και καινών δαιμονίων, άτινα τόσας συμφοράς έπεσώρευσαν κατά της άτυχοῦς ταύτης Χώρας, ό τότε πολιτικός κόσμος συνηνώθη με μιαν άόριστον διαίσθησιν κατά του επιδρομέως δημαγωγού.

Από της στιγμής εκείνης ήρχισεν ή περίοδος, ήτις ήγαγε μέχρι των κατωτάτων βαθμών της καταπτώσεως, περίοδος διαιρέσεως, περίοδος διασυρμού παντός ήερου και όσίου, περίοδος έμφυλίου σπαραγμού με καταστροφικάς δι' όλους άνεξαιρέτως συνεπείας.

Η περίοδος αυτή, κατά την όποιαν όλοι, έπηρεασμένοι από το πάθος, πρωτηγωνιστήσαμεν, τερματίζεται σήμεραν όριστικώς διά μιās και πάλιν συμφωνίας γενικής των πολιτικών κομμάτων, συμφωνίας, διά την επίτευξιν της όποιας συνηνώθησαν όλα τα χρώμα δια την περαιτέρω πρόοδον της Χώρας πολιτικά κεφάλαια, συμφωνίας, ήτις απέδωκε μόνον και μόνον εις την εξυπηρέτησιν του Έθνικού συμφέροντος.

Είναι εξαίρετικώς ευόωτος ή σύμπτωσις της επισήμου αναγγελίας της επιτευχθείσης συμφωνίας κατά την χθεσινήν επέτειον της Έθνικής Παλιγγενε-

σίας. Ο πολιτικός κόσμος εις μιαν στιγμήν πατριωτικής εξάρσεως θραύσας τά δεσμά των κομματικών παθών και άτενίσας προς το μέλλον της Ελλάδος, διεδήλωσε μιā φωνή την άπόφασιν να εισέλθῃ και πάλιν εις έλευθερον πολιτικόν βίον άντάξιον των ιστορικών παραδόσεων της πολυπαθοῦς ταύτης γωνίας γής και του έλευθέρου πνεύματος των άγωνιστών του 1821.

Διά την επίτευξιν της συμφωνίας ταύτης μεταξύ δύο μερίδων, αίτινες έχωρίζοντο μέχρι γόες από χάσμα ευρύ και βαθύτατον, επεβάλλετο ή εκατέρωθεν ύποχώρησις, πρό παντός δε ή επιδείξις ειλκρινών και άνιδιοτελών προθέσεων, αίτινες πιστεύομεν ότι δεν θα λησμονηθοῦν. Το επικρατήσαν, κατά τας διαπραγματεύσεις και μετά το άγαθόν άύποματεύσεις και μετά το άγαθόν άύπτον αποτέλεσμα, πνεύμα επιτρέπει την έλπίδα ότι δεν θα παραστή ανάγκη να ύπομνησθῇ εις το προσεχές μέλλον το ό τι ο άντιβενιζελικός Λαός απέδεχθη προθύμως την συνεργασίαν προς τα δημοκρατικά κόμματα, υπό την ρητήν προύπόθεσιν, ότι θα οδηγηθώμεν ταχύτατα εις έλευθεράς βουλευτικές εκλογάς, διά των όποιων και μόνων θα εγκαινιασθῇ ο έλευθερος πολιτικός βίος.

Ότι ή σύμπτωσις των γνωμών συνε-

κεντρώθη περί τήν υποστήριξιν τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ κ. Κωνσταντίνου Δεμερτζή, τοῦτο ἀποτελεῖ ἐγγύησιν περί τῆς συγκρατήσεως τῶν πολιτικῶν ἡθῶν ἐντὸς τοῦ κύκλου εὐγενοῦς ἀμίλλης πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας. Ἐπι μᾶλλον δὲ ἡ πολιτικὴ ἱστορία τοῦ προκριθέντος ἀνδρὸς ἐμπνέει πρὸς ἑλπίδας τὰς κατευθύνσεις τὴν πεποίθησιν ἐπικρατήσεως ἰσοπολιτείας καὶ ἀσφαλείας. Κατὰ τὰς δευτέρας στιγμὰς τῆς τερματιζομένης σήμερον περιόδου τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ, ὁ Κωνσταντῖνος Δεμερτζής δὲν ἐδίστασεν, ἀδιαφορῶν ἂν θὰ ἦτο πρὸς ἀμφοτέρας τὰς πλευρὰς δυσάρεστος, νὰ διαδηλοῖ τὰς σκέψεις, τὰς ὁποίας ἡ σύνεσις του, ὁ πατριωτισμός του καὶ ἡ σκέψις ἐξυπηρετήσεως τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς Χώρας ἐνέπνεον εἰς αὐτόν. Αὐταὶ ἀκριβῶς αἱ πολιτικαὶ ἀρεταὶ τοῦ ἀνδρὸς θὰ διασκεδάσουν πᾶσαν ἐπιφύλαξιν ἢ ἀντισυγίαν, ὅθενδῆποτε προερχομένην.

Ἐὰν δὲ εἰς τινὰς στιγμὰς τὸ πολιτικὸν πάθος ἢ προσωπικαὶ μικροφιλοδοξίαι ὠδήγησαν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν μέσων ἀντιλαϊκῶν καὶ ἀνελευθέρων, ὁ πατριωτισμός οὐδέποτε ἔλειπεν ἀπὸ τοῦς πρωτουργοῦς πάσης κινήσεως καὶ πάσης καταστάσεως. Πρὸς τὰς ἀκολουθηθείσας σφαλερὰς κατευθύνσεις κατὰ τὸ πλείστον ὠδήγησε κακὴ ἐρμηνεία τοῦ πατριωτικοῦ καθήκοντος. Καὶ κατὰ τὰς σημερινὰς ἱστορικὰς στιγμὰς οὐδεὶς πιστεύομεν θὰ θελήσῃ νὰ παρεμβάλῃ δυσχερείας εἰς τὴν ἐπάνοδον πρὸς τὴν ὁμαλότητα.

Ὁ κ. Πάγκαλος καὶ οἱ στρατιωτικοί, οἵτινες δύνανται νὰ καυχήθωσιν ὅτι διὰ τοῦ κινήματος τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1925 ἔδωκαν τὴν πρώτην κατεύθυνσιν διὰ τὴν συντελεσθεῖσαν σήμερον πραγματικὴν συμφιλίωσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θελήσουν νὰ καταστρέψουν τὸ μέγα ἔργον, τοῦ ὁποίου τοὺς θεμελίους λίθους αὐτοὶ πρῶτοι ἐθεσαν.

Ἡ ἱστορία θὰ ἀποδώσῃ μὲν ἡμέραν

εἰς αὐτοὺς τὴν ὀφειλομένην τιμὴν, ὅπως βεβαίως δὲν θὰ παρίδῃ καὶ τὴν εἰλικρινὴ καὶ πατριωτικὴν χειρονομίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων κ. Μεταξᾶ, πρώτου ἀνεπιφυλάκτως κηρυχθέντος ὑπὲρ τῆς συμφωνίας, τὴν ἀνιδιοτελεῖ καὶ συνετὴν στάσιν τοῦ διευθύνοντος τὸ Λαϊκὸν Κόμμα κ. Π. Τσαλδάρη, τὴν ἀποτελεσματικὴν καὶ εὐθείαν προσπάθειαν τοῦ ἐκπροσώπησαντος τὰ βενιζελικά κόμματα κ. Α. Μιχαλακοπούλου ὡς καὶ τὴν συμβολὴν ὅλων τῶν λοιπῶν πολιτικῶν τῶν ἀναμιχθέντων εἰς τὴν κίνησιν τῶν τελευταίων ἡμερῶν.

Πιστεύομεν, ὅτι ὁ κ. Πάγκαλος δὲν θὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὰς κολακείας εὐτελεῶν τινῶν προσώπων, ἢ ἀπὸ τὰς κωμικὰς ἀντιρρήσεις ὑστερικῶν τινῶν θορυβοποιῶν καὶ ἐκτιμῶν τὴν σημασίαν τοῦ ἱστορικοῦ γεγονότος, θὰ διευκολύνῃ τὴν πρὸς τὴν ὁμαλότητα καὶ τὸν ἐλεύθερον πολιτικὸν βίον ἐξελίξιν, ἔχει ὡς μέγα ἀντιστάθμισμα τὴν τιμὴν, ἣν ὀλόκληρον τὸ ἔθνος θὰ τοῦ ἀπονείμῃ, ὅτι προσέφερε τὴν μεγαλειτέραν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα.

Α. Τ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπέθανεν ὑπερῆχοντοῦτης ὁ δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς Δημήτριος Ταγκόπουλος, Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Ὑπῆρξε φανατικώτατος ὁπαδὸς τοῦ «Δημοτικισμοῦ», ὁ ὁποῖος ὅμως, ὅπως τὸν ἐνεφάνισεν αὐτός, καὶ τὸν ἐμφανίζουν ἐν γένει οἱ Ψυχαιοῖσι λεγόμενοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνήκε, δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν οὔτε μὲ τὴν πραγματικότητα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, οὔτε μὲ τὴν γλωσσικὴν καλαισθησίαν καὶ ὁρθότητα, οὔτε μὲ τὴν γλωσσικὴν ἀνάγκην. Ὁ Δημήτριος Ταγκόπουλος ὑπῆρξε ἀκούρατος καὶ ἀπερίοτος μαχητὴς ὑπὲρ τῶν γλωσσικῶν ἀντικειμένων του, ἐργασθεὶς κυρίως ὑπὲρ αὐτῶν διὰ τοῦ «Νουμά», τὸν ὁποῖον ἴδρυσεν καὶ διεύθυνεν ἀπὸ εἰκοσίν εἰς τρεῖς. Τὸν νεκρὸν ἀπεχαιρέτισε δι' ἐπιταφίου ὁ ποιητὴς κ. Κωσιῆς Παλαμῆς καὶ ἐκ μέρους τῆς «Ἐνώσεως τῶν Συναγχεῶν» ὁ κ. Ἡλ. Βουτιερίδης.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. Κ. ΔΕΜΕΡΤΖΗ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΝΕΑΝ ΕΠΟΧΗΝ»

Εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Νέας Ἐποχῆς» δὲν εἶναι βεβαίως ἄγνωστοι αἱ ἀποφθεῖς τοῦ ἀνακηρυχθέντος ὑπὸ τῶν πολιτικῶν κομμάτων ὡς ὑποψηφίου Προέδρου κ. Κωνσταντίνου Δεμερτζή, καθόσον πολλάκις αἱ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ τούτου ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ φιλοξενήσων ἄρθρα του. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ φιλικοῦ δεσμοῦ πρὸς τὸν ἐκλεκτὸν συνεργάτην τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐκτιμῶ πλήρως τὴν πολιτικὴν σύνεσιν καὶ εὐθύτητα τοῦ ἀνδρὸς, δικαιοσύνην δὲ νὰ διεκρινεὶν ὁριζόμενος γνώμας, εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἔλθῃ εἰς νέαν, μετὰ τὴν ἀνάδειξιν του ὡς ὑποψηφίου διὰ τὸ Ὑπατιον ἀξίωμα, ἐπαφῇ. Ὁ κ. Δεμερτζής ἐδέχθη εἰς ἰδιαιτέραν μακρὰν συνομιλίαν τὸν διευθύνοντα τὴν σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ τούτου, συνομιλίαν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐπιτευχθείσης μεταξὺ τῶν δύο πολιτικῶν κόσμων συμφωνίας καὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς πολιτικῆς καταστάσεως. Τῆς συνομιλίας ταύτης τὰ συμπεράσματα οὔτε χρῆσιμον, οὔτε ἐπίκαιρον εἶναι νὰ διατυπωθῶσιν σήμερον δημοσίᾳ. Εἰδικῶς ὅμως, εἰς ἀπάντησιν τοῦ παρ' ἡμῶν ἰογισθέντος ὅτι ὁ Λαὸς ὡς προϋπόθεσιν τῆς συμφωνίας

θεωρεῖ τὴν υποχρέωσιν νὰ ὁδηγηθῶμεν ταχέως πρὸς ἐλευθέρωσιν ἐκλογάς, ὁ κ. Δεμερτζής ἀπήντησε:

«Πολλάκις ἐπανέλαβον καὶ σήμερον ἐπαναλαμβάνω, ὅτι ὁ προορισμός τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας συνίσταται κυρίως ἐν τούτῳ ὅτι διὰ τοῦ κύρους τοῦ ἀξιωματοῦ του δύναται νὰ συμβάλῃ εἰς ἕνα μόνον πολιτικὸν καὶ κοινοβουλευτικὸν βίον, ἐξασφαλίζων τὴν ἰσοπολιτείαν τῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα ἐκ περιτροπῆς θὰ κληθῶσι νὰ διευθύνωσι τὰς τύχας τῆς Χώρας.

Ἐὰν εἰς τόσον κοινόν καὶ δυσκόλῳ στιγμῇ, ὅπως εἶναι αἱ παρούσαι, κατορθώσω νὰ ἐξαρθῶ εἰς τὸ ὕψος μιᾶς τόσον μεγάλης ἀποστολῆς, θὰ θεωρῶ ἐμαυτὸν εὐτυχῇ ὅτι συνετέλεσα καὶ ἐγὼ κατὰ τι διὰ τὴν ἀναδημιουργίαν τῆς Χώρας».

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν Συνεδριάσεων τῆς Γενεῆς δύναται νὰ διατυπωθῇ ἡ εὐλογος ἀπορία ἂν πρόκειται ὄντως νὰ ἐπαληθεθῇ ἡ αὐτὴ ἀπόπειρα κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον ἢ ἂν πρόκειται εἰς τὸ ὅλον ζήτημα νὰ προσδοκῇ χαρακτηριστικὸς, πᾶν ἄλλο ἢ ἐπωφελεῖς βεβαίως διὰ τὸ κύρος καὶ τὴν ὑπόστασιν αὐτῆς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. Διότι, παρὰ τὰς αἰσιόδοξους διαβεβαιώσεις τὰς ταυτοχρόνως μεταβιβασθέντας καὶ ἐκ Παρισίων καὶ ἐκ Βερολίνου, καθίσταται ἡδη ἀρετὰ πιθανοφανείας οἱ ἰσχυρισμοὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι φρονοῦν ὅτι ὁ θυρεὸς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἡμῶν ὁριστικῶς καὶ ἐν ἀνδρείᾳ τοῦ λοιποῦ ὀφείλομεν ν' ἀναπνεύμεν ἐξ αὐτῆς ἐνεργὸν διπλωματικὴν δράσιν, δυνάμεν νὰ ἐξῇ οἰονόησις πολιτικὴν ἀποτελεσματικὴν.

Παρὰ πάντα ταῦτα, καθίσταται προφανές ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν οὕτως ἀπαισιοδοξούν-

των περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Κοινωνίας δέον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀπολύτως πρόωγοι. Ἐὰν καταστῇ δυνατὴ ἡ σύγκλησις Συνόδου κατὰ μὴνα Σεπτεμβρίου πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνασυνήψεως τοῦ ζητήματος καὶ ἂν καυχήθῃ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἀνεγκνὴς ἐπιμονὴ τῆς Βραζιλίας, αὐτεὶς λόγος σφαιροῦ νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ τὸ εἰρηνοποιεῖν ἔργον του τὸ διπλωματικὸν καθήκονμα τῆς Γενεῆς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ διεθνὴς Τίπος, ἐξετάζων τὰς διαφόρους παρασημαστικὰς λεπτομερείας τοῦ ὅλου ζητήματος, σχολιάζει τὴν στάσιν καὶ αὐτὸ τοῦ ἑποχικοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Μ. Βρετανίας κ. Τσάμπερλεν καὶ δὲν διατάζει ἐν τινὶ πέτρῳ ν' ἀποδώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν εὐθύνην τῆς ἀποτυχίας. Ἀλλ' ὁ κ. Τσάμπερλεν δὲν παραμένει σιωπηλὸς καὶ βεβαίως δὲν στερεῖται ἐπιχειρημάτων.

Ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ἐδήλωσεν ὅτι μεταβαίνων εἰς

τὸν κ. Τσαλδάρην, ἄλλοι τὸν κ. Θ. Ὑψηλάτην, πρῶτην πρῶτον, καὶ ἄλλοι τοὺς κ. κ. Δεμερτζήν, Βότσην καὶ Δούσανην.

Εἰς τὸν κ. Μιχαλακόπουλον ἀνεκοινώθησαν αἱ ἀποφάσεις τῶν λαϊκῶν, οὗτος δὲ μετὰ οὐκυεφιν τῶν ἐπιτροπῶν τῶν Βενιζελικῶν κομμάτων, ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Τσαλδάρην τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

24 Μαρτίου

Φίλε κ. Τσαλδάρη,

Τὰ κόμματα ἐξ ὀνόματος τῶν ὁποίων ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ σὲ δμῶλῃσιν οὐδεμίαν θὰ εἶχον δυσκολίαν ν' ἀποδεχθῶν τὴν ἰδικήν σας ὑποψηφιότητα ὡς Προέδρου Δημοκρατίας, ἀλλ' ἀφοῦ κατ' ἀρχὴν ἐδηλώσατε ὅτι δὲν δέχεσθε τοιαύτην, ἀποδέχονται τὴν ὑποστήριξιν τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ κ. Κ. Δεμερτζή.

Μετὰ φιλικωτάτων αἰσθημάτων

Ὅπως ὑμέτερος

ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Μετὰ τοῦτο ἀνεκοινώθη εἰς τὸν κ. Δεμερτζήν ἡ ληφθεῖσα κοινὴ ἀπόφασις καὶ οὗτος τὸ ἀπογευμα ἐδήλωσεν, ὅτι δέχεται τὴν κοινήν ὑποψηφιότητα, προέβη δὲ καὶ εἰς τὴν ἐξῆς δήλωσιν:

«Εἰς περίπτωσιν ἐκλογῆς μου ὡς Προέδρου, διὰ κοινῆς συμφωνίας τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, βεβαίως ἀποδεχόμενος θὰ ἐκπληρώσω πιστῶν τὸν ὅρκον μου.

»Θὰ τηρήσω ἀπέναντι τῶν κομμάτων ἰσοπολιτείαν, καὶ ἐν γένει θὰ πράξω πᾶν ὅ,τι ὀφείλω, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Χώρα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας».

Τὸ ἐκδοθὲν ὑπὸ τῶν κομμάτων ἀνακοινωθὲν ἔχει οὕτως:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Τὰ πολιτικὰ κόμματα τῆς Χώρας ἐν τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῶν μερίμνη πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς πολιτικῆς γαλήνης καθὼς καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως ὥπως ὑποδείξωσι κοινὸν ὑποψήφιον διὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς Προέδρου Δημοκρατίας.

Ὡς τοιοῦτος ὑποδείχθη ὁ κ. Κ. Δεμερτζής, ὅστις ἀποδεχθεὶς τὴν ὑποψηφιότητα προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν:

«Εἰς περίπτωσιν ἐκλογῆς μου ὡς Προέδρου διὰ κοινῆς συμφωνίας τοῦ πολιτικοῦ κόσμου βεβαίως ἀποδεχόμενος θὰ ἐκπληρώσω πιστῶς τὸν ὅρκον μου.

»Θὰ τηρήσω ἀπέναντι τῶν κομμάτων ἰσοπολιτείαν καὶ ἐν γένει θὰ πράξω πᾶν ὅ,τι ὀφείλω

διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Χώρα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς γαλήνης καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας».

Ἐν Ἀθήναις, 24 Μαρτίου 1920.

Τὸ Λαϊκὸν Κόμμα, τὸ Μεταρρυθμιστικὸν Κόμμα, τὸ Κόμμα τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, τὸ Κόμμα τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνωσεως, τὸ Κόμμα τῶν Συντηρητικῶν Δημοκρατικῶν, τὸ Ἐθνικὸν Δημοκρατικὸν Κόμμα, τὸ Μικρασιατικὸν Πολιτικὸν Κέντρον.

Ὁ κ. Ι. Μεταξᾶς δὲν ἔλαβεν ἐπισήμως γνώμιν τῆς ἐπελθούσης συμφωνίας τῶν Κομμάτων, εἰμὴ τὴν 8ην μ. μ. διὰ τοῦ κ. Σολδάτου, κομίσαντος εἰς αὐτὸν τὸ ἐκδοθὲν ἀνακοινωθὲν πρὸς ὑπογραφήν.

Ὁ κ. Μεταξᾶς δὲν ὑπέγραψε τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦτο, ὡς μὴ μετασχὼν τῶν σχετικῶν, συνεννοήσεων, ἐδήλωσεν ὅμως ὅτι θὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ κ. Κ. Δεμερτζή συμφώνως πρὸς τὰς διὰ τοῦ Τύπου δηλώσεις του ἐκδίδων συγχρόνως ἀνακοινωθὲν:

Τὴν νύκτα ἐξεδόθη τὸ κάτωθι ἀνακοινωθὲν τῶν Ἐλευθεροφρόνων:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων κ. Ι. Μεταξᾶς εἰς τὸν ὅποιον ἀνεκοινώθη χθες τὴν ἐσπέραν ἡ συμφωνία τῶν ἄλλων Κομμάτων Ἀντιβενιζελικῶν καὶ Βενιζελικῶν, ὥπως ὑποδείξωσιν ὑποψήφιον διὰ τὸ ἄξιωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τὸν κ. Κ. Δεμερτζήν, δηλοῖ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ὅτι τὸ Κόμμα τοῦτο θὰ ὑποστηρίξῃ καὶ τὴν ἐπικειμένην ἐκλογὴν τὸν ὑπὸ τῶν λοιπῶν Κομμάτων ὑποδειχθέντα ὑποψήφιον Προέδρον συμφώνως πρὸς τὰς δηλώσεις τὰς ὁποίας ὁ κ. Ι. Μεταξᾶς ἔκαμε διὰ τοῦ Τύπου, ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι διὰ τῆς ὑποστηρίξεως Κοινῶν ὑποψηφίου Προέδρου παρ' ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἐξυπηρετοῦνται τὰ καλῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τῆς Χώρας.

Εἰς τὸν κ. Κ. Δεμερτζήν, ἐπισπευθέντα τὸν κ. Μεταξᾶν, διὰ νὰ τὸν εἰσχωρήσῃ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἐδήλωσεν, ὅτι τὸ κόμμα του ἐνδιαφέρεται πρωτίτως διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας καὶ τῆς δι' ἐλευθέρων ἐκλογῶν Βουλῆς, ἥτις θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ὁμαλοῦ πολιτικοῦ βίου. Τοιαύτην, ἄλλως τε, ἐννοοῦν ἀποδίδουν τὰ μέλη τοῦ κόμματος εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου πρωτίτως, διὰ τοῦτο δὲ φρονεῖ ὅτι θὰ ἦτο σκόπιμον ὥπως, ἐν περιπτώσει ἐπιτυχίας, ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας προδῇ ἀμέσως εἰς τὴν ἐ-

νέργειαν ἐκλογῶν διὰ κυβερνήσεως ἐργυνωμένης τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν.

Ὁ κ. Μεταξᾶς ἐτόνισε κυρίως ὅτι ἡ στάσις του εἰς ὅλην τὴν διεξαχθεῖσαν συνεννόησιν πρὸς ἐκλογὴν Προέδρου εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἀπέβλεπε καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδύλησε νὰ θέσῃ περιορισμοὺς ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, ἐνδιαφερόμενος ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἐλευθέρου πολιτικοῦ βίου, ὑπὲρ ἧς ἡγωνίσθη τὸ κόμμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του.

Ὁ κ. Δεμερτζῆς ἀνεγνώρισεν, ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ σημασία τῆς ἐκλογῆς του καὶ τοῦτο θέλει τονίσῃ εἰς τὰς προκηρῦξεις του πρὸς τὸν Λαόν, ἵνα οὕτως ἐπανέλθῃ ἡ Χώρα εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον.

Ὁ κ. Μιχαλακόπουλος ὁσαύτως ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς:

«Τὰ τέως ἐσωκοινοβουλευτικὰ κόμματα ἀπέδειξαν ὅτι εὐλαχρινῶς ἐπιθυμοῦν τὴν ταχείαν ἐπανόδο τῆς Χώρας εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, τὴν κατὰ πᾶυσιν τοῦ ἐσωτερικοῦ διχασμοῦ ὅστις ἐπὶ μίαν δεκαετίαν ἐμάστιζε καὶ ἐπὶ τέλους συνέτριψε τὴν Χώραν καὶ τὴν κατασίγασιν τῶν παθῶν.

»Ὅφειλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι κατ' ἀρχὴν καὶ ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν κομμάτων παρετηρήθη ζωηρὰ ἐπιθυμία ὥπως ἐπέλθῃ ἡ τόσον ποθητὴ παρὰ τῆς Κοινῆς Γνώμης συνεννόησις.

»Τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Δεμερτζή, εἰς ὃ συνέπεσαν μετὰ τινα συζήτησιν αἱ ἀντιλήψεις ὅλων τῶν κομμάτων, παρέχει ἐγγύτησιν πιστῆς τηρήσεως τοῦ πολιτεύματος.

»Ἦνε γνωστὸν ὅτι ὁ κ. Δεμερτζῆς ἐπανειλημμένως ἐδήλωσε διὰ τοῦ Τύπου, σαφῶς καὶ ἀνευπερίστροφῶν, ὅτι τὰ πολιτικὰ κόμματα ὀφείλουν νὰ συντελέσουν μετ' εὐλαχρινείας εἰς τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος ἐπὶ ἀρχετὰ ἔτη, ἵνα ὁ Λαὸς τὸ δοκιμάσῃ καὶ αἰσθανθῇ τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀγαθὰ».

Ὁ ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Π. Τσαλδάρης ὁμῶς ἐπὶ τῆς ἐπελθούσης συμφωνίας περιωρίσθη νὰ τονίσῃ τὰ ἐξῆς:

—Εἰς τὴν δοθεῖσαν λύσιν ἀπεδίδωμεν, πεπεισθέντες ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν τὰ συμφέροντα τῆς Χώρας.

Ὁ κ. Πάγκαλος εἰς ἀνακοινώσεως του πρὸς τὸν ἡμερήσιον Τύπον εἶπεν:

—Μεταξὺ τῆς εἰσόδου τοῦ κ. Δεμερτζή εἰς τὰς κάλπας καὶ τῆς ἐξόδου αὐτοῦ πάλαι πέλλει.

Καὶ εἰς ἄλλας δηλώσεις του ἐτόνισεν:

—Διαφωνῶ ἀπολύτως πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῆς πλειονότητος τοῦ Τύπου, κατ' ἣν ἡ ἐπελθούσα συμφωνία τῶν κομμάτων διὰ τὴν ἐπιδείξιν κοινῶν ὑποψηφίου, ἀποτελεῖ γεγονὸς ὑβριστικῆς σημασίας. Δὲν ἔχω οὐδένα λόγον νὰ εἶμαι ἐνθουσιασμένος ἐκ τῆς δοθείσης λύσεως ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, διότι ἡ λύσις αὕτη ἀντὶ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν γαλήνην, θὰ ἀποτελέσῃ ἀπαρχὴν νέων ἀνωμαλιῶν καὶ διατριβῶν.

Ἀκολουθῶνς ὁ κ. πρωθυπουργὸς ἐξέφρασε τὴν θλίψιν του διὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ τύπου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐπελθούσης συνεννόησεως τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, δηλώσας ὅτι ἐκ τῶν ὑστέρων δὲν μετανοεῖ διὰ τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐναντίον τοῦ τύπου μέτρα.

Ἐρωτηθεὶς ὁ κ. πρωθυπουργὸς ἐὰν θὰ ἐκδῶσιν διάγγελμα πρὸς τὸν λαόν, ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς:

—Δὲν παρίσταται ἀνάγκη ἐκδόσεως διαγγέλματος, ἀφοῦ εἰς τὴν ἐκλογὴν, κατόπιν τῆς στάσεως τῶν πολιτικῶν κομμάτων, δὲν προσδίδεται ὁ ἀκριβὴς χαρακτήρ. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ θὰ ἴδωμεν».

Ὁ κ. Μιχαλακόπουλος, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀναγραφείσαν πληροφориαν, ὅτι ἡ κυβερνήσις δὲν προήλθεν εἰς ἀποφάσεις ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως μετὰ τὴν συμφωνίαν τῶν κομμάτων, ἐφόσον δὲν τῷ ἀνεκοινώθη ἐπισήμως ὑπὸ τούτων αὕτη, ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς:

«Τὰ κόμματα εἶναι πολιτικοὶ ὁργανισμοί, οἱ ὅποιοι ἀπολαύουν τῆς μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ καὶ καθήκον ἔχουν νὰ καθοδηγοῦν τὸν λαόν περὶ τοῦ προκτεῖν καὶ κυρίως εἰς τὰς παραμονὰς ἐκλογῶν, δὲν ὑποχρεοῦνται δὲ ν' ἀναγγεῖλουν τὰς ἀποφάσεις των οὐδὲ εἰς κοινοβουλευτικὰς κυβερνήσεις.

»Ἡ κυβερνήσις ζητεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Λαοῦ περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Προέδρου. Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Χώρας θὰ συνίσταν τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ κ. Δεμερτζή, ὁ Λαὸς δ' ἀποφασίσει καὶ εἰς τὴν θέλησιν του θὰ ἐποκρίνωμεν πάντες».

Αἱ φημί, ὅτι ὁ κ. Πάγκαλος θὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν προεδρίαν τῆς Δημοκρατίας, ἔχων συμφέροντα καὶ τοὺς στρατιωτικὰς παράγοντας, διεφεύκθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ἐπειδὴ τινες ἐπρότειναν ὡς ὑποψήφιον

ν ό μ ο ι . Κατά ταύτα, είναι Ένδολογική έρευνα, Μυχιολογική επιστήμη, Ψυχόδυναμική έπίδίδωξις καί άσκησις. Η ήθικολογική σκοπιμότης αυτής, τó πρακτικόν ούτως είπειν μέρος του Συστήματος, είναι ή δημιουργία έν τώ κυκλώνι καί τή αντίθεσει των Έθών στελέχους Άνθρωπίνης Άδελφότητος, άσχέτως πρός φυλήν, φύλον, ιστορικά δόγματα, ανθρωπολογικήν διαίρεσιν, — Άδελφοποιήσεως βασιζομένης επί πνευματικής καί ήθικης κοινότητος καί άνοχής. Συμφώνως πρός τήν σκοπιμότητα ταύτην, ή Θεοσοφία παρουσιάζεται ως Άνθρωπιστική ό σομοπολιτισμός, ανανεώνουσα ένεργώς τó τής Γραφής: «Ούκ ένι Έλλην, ούκ ένι Ιουδαίος... ούκ άρσεν, ούδέ θήλυ...».

Αί ιστορικά καί αντικειμενικά άφετηρία τής Θεοσοφίας, τά θετικά έρείσματα αυτής, είναι ό Πυθαγορισμός, ό Βουδισμός, τά μυστήρια καί οι συμβολισμοί τής αρχαίας Έλληνικής θρησκείας, αί Αίγυπτιακάί άλληγορίαί, ή θρησκευτικοφιλοσοφική διδασκαλία των χριστιανών Γνωστικών, τής όποιας όπαδός είχε διατελέσει καί ό περιώνυμος Πατήρ τής Έκκλησίας Όριγένους, τó πνευματολογικόν στοιχείον του Χριστιανισμού, ή Πνευματιστική θεωρία κατά τήν Ύψικωτάτην αυτής άποψιν, καί ή «Χριστιανική Έπιστήμη», ή μορφή έκείνη τής Χριστιανικής εξέλιξεως έν Άμερική, ήτις καθωρίσθη υπό τής Έλλυ Βούθ, θέτει ως βάσιν τής τελειοποιήσεως καί ευδαιμονίας του ανθρώπου τήν άπερίωριστον δυναμικότητα τής ψυχής, θεωρεί τήν ύλην καί τήν σωματικότητα ως συνθηματικόν τóπον τής Ζωής, καί καλλιεργεί τó σύστημα τής θεραπείας των νόσων διά τής θελήσεως καί τής σκοπιμού ψυχικής διαθέσεως.

Η «Χριστιανική Έπιστήμη» έχει εύρυτάτην διάδοσιν έν Άμερική καί Ευρώπη, εκδίδει μεγάλας ήμερησίας έφημερίδας καί περιοδικά, καί είναι τó κατ' έξοχήν καλλιεργούν τόν Έσωτερικισμόν, τήν Μυχιολογικήν έρευναν, σύστημα. Η Μυχιολογική έρευνα καί άσκησις είναι γνωστή καί υπό τó όνομα Βιονομία.

Περί τής οργανώσεως του Θεοσοφισμού θά όμιλήσωμεν κατωτέρω. Ο Θεοσοφισμός δύναται νά θεωρηθή κυρίως ως άπόρροια καί συνέσεις του Βουδισμού, του Γνωστικισμού καί τής «Χρ. Έπιστήμης». Ένταύθα θά εμφανίσωμεν αυτόν δι' όλίγων κατά τήν εξέλιξιν του, διότι είναι έκ των κατ' έξοχήν άφομοιωτικών καί άλλοιωτικών συστημάτων, ώστε ή πρώτη εμφάνισίς του, συγκρινόμενη μέ τήν σημερινήν, νά είναι ό,τι ό σκελετός πρός τó σώμα. Η άρρυθμος καί στοιχειωδεδεσμένη αυτή άνάλυσίς του άς θεωρηθή έν τούτοις πιστή.

Είπομεν ότι τó μέγα ποθούμενον τής Θεοσοφίας είναι ή ανακάλυψις του πραγματικού Έγώ του Άνθρώπου. Τούτο δύναται νά έπιτευχθή διά συστηματικής μεθόδου βίου. Η προσήλωσις είς τά περί ήμās έχδόσμια ταύτιζει τó ήμέτερον Έγώ μετά του κατωτέρου κόσμου καί έμποδίζει τήν άνεύρεσιν του άνωτέρου καί ένδοτέρου. Βιβλίον έκδοθέν τώ 1894, υπό τόν τίτλον «Φώς έκ των ένδον», υπό του κ. Πλ. Δρακούλη, καθορίζει τās άπόψεις του ένδον Έγώ ως άπόψεις του Άνω, του ύπερτέρου. Έγώ, είναι ή πρώτη έν τή νεωτέρα Έλλάδι άκτινοβολία σκέψεως καί έρεύνης διά τής «Έσωτερικής Φιλοσοφίας».

Η κεντρική ιδέα τής Θεοσοφίας, ή Έσωτερική Φιλοσοφία, είναι ότι ό Άνθρωπος είναι πολυσύνθετον όν, καί δη έπτασύνθετον. Βάσις τής συνθέσεως είναι ή ύλική μάζα, άνωθεν αυτής αναδρώσκει ή ζωτικότης, περαιτέρω εμφανίζεται τó θυμοειδές. Η ήθική σφαίρα καθορίζει τó τέταρτον στοιχείον. Άκολουθεί ό συναισθητικός καί αισθητικός κόσμος, ό νοητικός, καί τέλος ό πνευματικός. Πυρήν τής θεωρίας του έπτασυνθέτου είναι ή περίφημος «τετρακτύς» του Πυθαγόρου, καθορίζοντος τετραπλήν τήν σύστασιν του ανθρώπου, έν σώματος, συναισθήματος, νοού, πνεύματος. Έκ τής αναλύσεως των τεσσάρων αυτών στοιχείων προκύπτει ή Βεδική—Βουδιστική, Ινδική,—περί έπτασυνθέτου διδασκαλίας, τήν όποιαν άπεδέχθη ή νεωτέρα Θεοσοφία.

Η Θεοσοφία δέχεται ως θεμελιώδη αρχήν, ότι ή ανθρωπίνη ούσία ταυτίζεται μετά τής θείας ούσίας, είναι όμοιογενής μετ' αυτής. Άρα, ύπερτέρον συμφέρον του ανθρώπου είναι νά έξερυνά τās λανθανούσας έν έαυτώ, έν τή ψυχή αυτού, δυνάμεις, διά νά έκδηλώσθι έπί τής γής τήν θείαν παντοδυναμίαν. Τούτο μάς ένθυμίζει τó τής Γραφής: Θεός έστί πάντες. Άκριβώς ή Θεοσοφία βασίζεται επί τής άπόψεως ταύτης, ότι άρκεί νά παρευώμεθα κατά ώρισμένον κανόνα βίου, ίνα εμφανίσωμεν τόν Θεόν επί τής γής. Ισχυρίζονται οι μύσται αυτής, ότι πρό 2,000 έτών κατώρρωσε τούτο ό Ιησούς, αλλά καί έκαστος των ανθρώπων δύναται νά τó έπιτύχη, άρκεί νά συναινέσθι νά καταστή δεκτικός τής θείας έπιφανείας. Η μίμησις του Ιησού είναι μία άπό τās θεοσοφικάς αντιλήψεις. Σχετικόν μέ τήν άποδοχήν ταύτην είναι τó πρόσφατον γεγονός τής έν Ινδίας Χριστοποίησης του νέου Ινδού Κρισναμορτι, αλλά ή τοιαύτη ένεργεία έχαρακτηρίσθη ως αίρεσις, άποκηρυχθείσα άπό τήν νοημονεστέραν μερίδα τής Θεοσοφίας έν τώ κόσμω.

Η νεωτέρα Θεοσοφική κίνησις ήρξατο πρό όλίγων δεκάδων έτών, έν Ν. Υόρκη καί κατό-

πιν έν Λονδίνω, διά τής Ρωσίδος Έλενας Πετρόβνας Μπλαβάτσκι καί του Άμερικανού συνταγματάρχου Όλκοτ, ως όργάνου τής Μπλαβάτσκι, όστις επί Όθωνος είχε προσκληθή είς Έλλάδα πρός όργάνωσιν ύπηρεσίας τινός του Κράτους. Τό περιώνυμον έργον τής Μπλαβάτσκι, διά του όποιου έδόθη τó σύνθημα τής Θεοσοφικής κινήσεως καί οργανώσεως άνα τόν κόσμον, είναι τó έπιγραφόμενον «Η Γίσις άποκαλυπτομένη». Είς τήν κίνησιν ταύτην συνειργάσθη τότε μετ' αυτής έν Λονδίνω καί ό κ. Δρακούλης. Μετά του έργου τούτου ένεφανίσθη καί έτερον έργον τής Μπλαβάτσκι, «Μυχιολογική Θεωρία». Συνέγραψε τά έργα ταύτα έν ήλικία 55 περίπου έτών. Τό κύριον χαρακτηριστικόν τής γυναικός ταύτης ήτο άχαλιντομένη έν θουσιασμός ύπερ τής Άνθρωπότητος. Οίστηρ-λατείτο άπό μέγα ζώπυρον ανθρωπισμού, τó πνεύμα της ήτο κάτοπτρον ύπερκοσμίων έκστάσεων, καί είχε πολλάκις άναρξείεις άληθοῦς μεγαλοφυίας. Είχε ζήσει πολλά έτη είς τó Θιβέτ των Ινδιών, όπου είχε μεταβή έξ Άμερικής.

Είς τήν Άμερικήν ή Μπλαβάτσκι επί πολυ είχεν άφοσιωθή είς πνευματιστικάς αναζητήσεις. Έγνωρίσθη έν τή χώρα ταύτη μέ Ινδούς φιλοσόφους, οι όποιοι τήν εισήγαγον είς τά πνευματικά άπόκρυφα του Βουδισμού. Τό άναφλεκτικόν καί έντάρακτον πνεύμα της ώρθώθη ούτως αίφνης ένώπιον νέων πνευματικών όριζόντων, τούς όποιους έθεώρησεν αυτόχρημα άποκαλυπτικούς. Οι Ινδοί διδάσκαλοι τής τήν έπεισαν, ότι τήν Άνθρωπίνην εξέλιξιν ώθοῦσι πράγματι επί τά πρόσω άφανείς προσωπικότητες, βιοῦσαι είς τó όρος Θιβέτ καί κατέχουσαι τήν γνώσιν καταπληκτικών νόμων τής Φύσεως, οι όποιοι μετά πάροδον πολλών αίωνων θά είναι κοινόν κτήμα τής Άνθρωπότητος. Τοιούτος ό νόμος τής τηλεουργίας (PRECIPITATION), ήτοι του δημιουργείν μακρόθεν διά τής διανοήσεως, του παράγειν δι' αυτής καί μόνης, αντίθετως πρός πάντα αντικειμενικόν περιορισμόν, αισθητόν φαινόμενον, γόνιμον πράξιν. Κατά τās άνακοινώσεις τής Μπλαβάτσκι κατόπιν, τó έπικοινωνών μετ' αυτής μακρόθεν, διά τής παραγωγής παρ' αυτή φαινομένου ως άνω, είς τινας περιστάσεις, ήτον ό «Διδάσκαλος» Ιλαρίων, Έλλην έκ Κύπρου. Οδτος έξη είς τó Θιβέτ. Η Μπλαβάτσκι είχε τήν εικόνα του είς τó Γραφείον της, έν Λονδίνω. Ο γραμματεῦς αυτής Φώσσετ έμαρτύρει περί τοιούτων φαινομένων.

Η Άμερικήν ήπηρεεν ή άφετηρία τής συγχρόνου θεοσοφικής κινήσεως έν τώ κόσμω, όπως καί του Πνευματισμού τής «Χριστιανικής

Έπιστήμης» καί του Χιλιασμού. Είς τήν Ν. Υόρκην ίδρυσεν ή Μπλαβάτσκι τήν πρώτην «Θεοσοφικήν Έταιρίαν», πρό ήμίσεως αιώνας, μέ πρόγραμμα τήν συνδιαλλαγήν τής φιλοσοφικής αντιλήψεως, του έσωτερικού περιεχομένου των θρησκείων καί των άπαιτήσεων του Άνθρωπισμού. Κάτοχος τής Φιλοσοφικής εξέλιξεως, έλθούσα είς έπικοινωνίαν μέ τόν βαθύν καί έκστατικόν έσωτερικισμόν τής Ασιατικής ψυχής, έν αύτῷ τῷ σημείῳ τής πολιᾶς ήπείρου, έν τῷ όποίῳ καλλιεργείται καί εκδηλοῦται οὔτος πλουσιώτερον καί έκπληκτικώτερον, έν τῷ μυστηριώδει Ινδικῷ Θιβέτ, γνωρίσασα τās όρμητικās τάσεις του Νέου κόσμου πρός άγνώστους καί παρθένους όρίζοντας, ήτον άπό τά κατ' έξοχήν άρμόδια πρόσωπα πρός τοιαύτην προσπάθειαν. Άλλως τε, ή εύγενής άνησυχία του πνεύματός της καί ή όρμη τής καρδιάς της διά πās ανώτεραν κατεύθυνσιν τής ανθρωπότητος, έκ του μέσου των άκανθών καί των τριβών τής παρούσης πορείας της, διά πās παραμυθίαν τής αγωνιώσης ανθρωπίνης ψυχής, ήτο τοιαύτη, ήτο τόσον παρθένος καί ύπερτέρα, ώστε θά ήδύνατο νά χαρακτηρισθί καί ως μοναδικόν διά τήν εποχήν πρόσωπον πρός γόνιμον εμφάνισιν τοιαύτης κινήσεως.

(Ακολουθεί)

Χ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Ψυχικής διατάξεως οιασδήποτε ό άνθρωπος καί έν άγρία άκόμη καταστάσει καί άγρίων καί κακούργων ένστίκτων έχει τόν Θεόν του, όν φοβείται καί λατρεύει. Εάν δέν έχληροῦ είτε έν τῷ κοινῷ είτε έν τῷ φανεῷ μέ παραστατικήν εὐλάβειαν τās άπαιτήσεις τής θρησκείας του, ότε λαμβάνουσι συνήθως μέρος δλοι αί αισθήσεις του καί τά μέλη του σώματός του, δέν έπεται ότι είναι καί άθεός. Είναι άπαραίτητα διά τήν ανθρωπίνην αδυναμίαν ταῦτα καί ή παράλειψις των δημιουργεί είς τούς περισσότερους ανθρώπους μέγιστον κακόν, νά παρασύρονται δηλαδή σῶμα καί θείκη ψυχή άκοντα είς πράξεις καταδικασμένας υπό των άπαράβατων ήθικων κανόνων τής Θρησκείας. Διά νά περιορίζεται δέ, διά ν' άποτρέπεται, διά νά εύρίσκειται όσον τó δυνατόν μακρότερον του κακοῦ (τής άδικίας, τής άπάτης, του πνέδους, τής άτιμίας, τής άνηθικότητος, τής κλοπής, τής άρπαγής κλπ.) καθιέρωσιν σε τούς μεσάζοντας μεταξῦ αὐτοῦ (ανθρώπου) καί Θεοῦ. Εθέσπισε τούς ιερείς, ότινες, άφωσιωμένοι είς τά άγιώτατα καθήκοντά των, ύπο-

ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

ΑΙΤΙΑ & ΜΕΣΑ ΠΡΟΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΝ ΑΥΤΗΣ

Αι οικονομικαί κρίσεις εν τη ευρεία αὐτῶν ἐννοίᾳ ὡς ἐκδήλωσις ζωτικότητος οικονομικοῦ τι-
νος ἐπαπέδου ἢ ἀντιθέτως ὡς ἔνδειξις στασιμό-
τητος τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς δεδομέ-
νης τινὸς χώρας ἀγορᾶς, ἀπετέλεσαν ἀπὸ μα-
κροῦ χρόνου τὸ ἀντικείμενον σοβαρῶν καὶ ἐμπε-
ριστατωμένων μελετῶν τῆς οικονομικῆς ἐπιστή-
μης.

Οἱ ἐμποροκράται ὑπεστήριξαν, ὅτι διὰ τὴν εὐ-
νοϊκὴν ἐξέλιξιν τῆς οικονομικῆς ζωῆς μιᾶς χώ-
ρας ἀπαραιτήτως δεόν νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ
τῆς Διοικήσεως εἰς τὴν διαμόρφωσιν εὐμενοῦς ἢ
ἐνεργητικοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Σὺν τῇ ἐξελί-
ξει ὅμως ἀπεδείχθη τὸ ἀναληθές τῆς θεωρίας
ταύτης, ἔναντι τῆς ὁποίας ἐτάχθη ἡ θεωρία τῆς
νεωτέρας Φυσιολογικῆς Φιλελευθέρως Σχολῆς,
καθ' ἣν ἡ ἐπιτυχὴς ἐκβάσις τῶν οικονομικῶν ζη-
τημάτων μιᾶς πολιτείας ἐγκεῖται εἰς τὴν ἐλευ-
θερίαν τῆς δράσεως καὶ τῆς κινήσεως τῶν οἰκο-
νομικῶν αὐτῆς παραγόντων. Πλὴν ὅμως ἡ ἐφαρ-
μογὴ τῶν θεωρημάτων τῶν κλασικῶν οικονομιο-
λόγων δὲν ἀπέφερε τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσμα-
τα, διὰ τὸν λόγον, ὅτι συνέβαιναν εἰς τὴν οἰκο-
νομικὴν ἐξέλιξιν τῶν διαφόρων χωρῶν νὰ πα-
ρουσιάζονται μεταπτώσεις ἰδιόρρυθμοι, αἵτινες
ὅτε μὲν εἶχον χαρακτῆρα προόδου, ὅτε δὲ στα-
σιμότητος. Καὶ κατὰ μὲν τὴν ἀνοῦσαν περίοδον
τῆς εὐνοϊκῆς ἐξελίξεως ἡ παραγωγή καὶ ὁ ἐν-
γένει οικονομικὸς ὀργασμὸς εὐρίσκετο εἰς ὑπερ-
έντασιν ἐκπολιτιστικῆς κινήσεως, κατὰ δὲ τὴν
κατιούσαν εἰς μαρasmus καὶ νάρκη. Παρετη-
ρήθη ὅμως ὅτι ἡ μία περίοδος διεδέχετο τὴν ἄλ-
λην εἰς ὁρισμένα χρονικά διαστήματα καὶ ἀνα-
λόγως τῶν οικονομικῶν καὶ κοινωνικοπολιτικῶν
ὄρων ἐκάστης χώρας καὶ τοῦ συνδέσμου αὐτῆς
μετὰ τῶν ἄλλων πολιτειῶν. Εἰδικῶς δὲ ὁ βαθμὸς
ἐξαρτήσεως τῶν καθ' ἑκαστα ἐπικρατειῶν ἀπὸ
τῆς σὺν τῷ χρόνῳ ἀναπτύξεως Διεθνούς Οἰ-
κονομίας συνετέλεσε καὶ συντελεῖ εἰς τὴν μετά-
δοσιν τῶν οικονομικῶν αὐτῶν μεταπτώσεων ἀπὸ
τοῦ ἐνὸς ἐμποροβιομηχανικοῦ κλάδου εἰς ἕτερον
κατ' ἀρχὰς καὶ μετέπειτα ἔτι εὐρύτερον ἀπὸ μιᾶς
πολιτείας εἰς ἄλλην.

Ὁ παγκόσμιος πόλεμος ἐπέφερεν ἰσχυρὰν δια-
τάραξιν εἰς τὰς ἐνυπαρχούσας μέχρι τοῦ 1914
διεθνῆς συναλλαγὰς, μετὰ δὲ τὸ πέρας αὐτοῦ αἱ
κρίσεις ἐν πλήρει μεγαλοπρεπείᾳ ἐξεδηλώθησαν
ὄχι μόνον εἰς τὰ κράτη τὰ ἀναμειχθέντα εἰς τὴν
σύρραξιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ παραμεινάντα μέχρι
τέλους οὐδέτερα.

Τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει τὸ κατὰ τοὺς κλασι-
κοὺς οικονομολόγους χαρακτηριζικὸν τῆς ἐπιδη-

μικότητος τῶν κρίσεων, ἀλλὰ τὴν σπουδαιότητα
τῆς ἐξαρτήσεως τῶν καθ' ἑκαστα οικονομικῶν ἐ-
πιπέδων ἀπὸ τὴν διεθνήν οικονομίαν.

Μεταπολεμικῶς καὶ δὴ ἐσχάτως καὶ ἡ Ἑλλὰς
διατρέχει περίοδον οικονομικῆς ἀνωμαλίας καὶ
εὐρίσκεται πρὸ τοῦ φαινομένου μεγάλῃς οἰκono-
μικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς ὡς ἐκ τῆς
μορφῆς τῆς, περιχλιδιούσης ὅλας τὰς κρίσεις (ἐμ-
πορικὴν, βιομηχανικὴν, ναυτιλιακὴν, νομισματι-
κὴν, χρηματιστηριακὴν) μαστίζει καὶ ἐπεκτερεῖ
δυσμενῶς εἰς τὴν καθ' ὅλου δρᾶσιν τοῦ οἰκono-
μικοῦ μας ὄργανισμοῦ, προξενούσα πλείστας ὁ-
σὰς ζημίας εἰς τὰς ἐργοδοτικὰς καὶ ἐργατικὰς
τάξεις (ἀνεργίαι, πτώσεις τιμῶν, πτωχεύσεις).
Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ἔργον τοῦ περὶ τὰ
οἰκονομικὰ ἀσχολουμένου εἶναι νὰ μελετήσῃ τὴν
οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας δυναμικῶς
καὶ στατικῶς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συγκεκριμέ-
νων αὐτῶν δεδομένων νὰ καταλήξῃ εἰς ὁρισμέ-
να συμπεράσματα καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὰ ἐπιβαλλό-
μενα πρὸς θεραπείαν φάρμακα.

Τὰ μεγάλα ἑλλείμματα τοῦ κρατικοῦ μας προ-
ϋπολογισμοῦ καλυπτόμενα ἐμμέσως διὰ τῆς εὐ-
κόλου πολιτικῆς τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμματί-
ων κατέληξαν εἰς τὴν πληθώραν μέσων πληρω-
μῆς μέχρι τοῦ 1924. Ἀφ' ἑτέρου αἱ μεγάλαι ἐ-
ξαγωγαὶ ἐξωτερικοῦ Συναγῆς συντελοῦμεναι διὰ
τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πολεμικῶν ἀναγκῶν τῆς
χώρας ἀφ' ἐνός, καὶ τὸ ἑλλεμμα τοῦ Ἐμπορικοῦ
Ἰσοζυγίου ἀφ' ἑτέρου, τὸ ὁποῖον ἀνῆλθε κατὰ
τὸ ἔτος 1925 εἰς 4 1/2 δισεκ. δραχμῶν, ἐπενή-
ρυσαν εἰς τὴν μείωσιν τῆς διανομισματικῆς τι-
μῆς τοῦ χρήματός μας.

Τὰ ἐκ τῆς μεταναστευτικῆς κινήσεως ποσὰ
λόγω τῆς κακῆς πολιτικῆς καὶ εἰδικῶς τῆς κατὰ
τῆς εισόδου τοῦ ξένου κεφαλαίου ἀσκηθείσης
τοιαύτης κατὰ τὸ 1923 διὰ τῆς δημεύσεως τῶν
εἰς χρυσὸν καταθέσεων, περιορίσθησαν εἰς μι-
δαμνοὺς ἀριθμοὺς ἐν παραβολῇ πρὸς τοὺς τοῦ
1921 καὶ ἐκεῖθεν ἔτι. Οὕτως, ἐνῶ τῷ 1920 τὰ
διὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀποσταλέντα ποσὰ
εἰς λίρας στερελῖνας ἀνῆλθον εἰς 215 ἑκατ., τῷ
δὲ 1921 εἰς 14 ἑκατ., τῷ 1924 κατέλθον εἰς 8.5
ἑκατ., τῷ δὲ 1925 εἰς 6 ἑκατ. λιρ. στερελ. πε-
ρίπου.

Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετὰ τῆς μειώσε-
ως τῶν προσόδων τῆς ναυτιλίας(1) λόγω τῆς

(1) Ἡ κρίσις τῆς ἐμπορ. ναυτιλίας μας ὁ-
φείλεται α) εἰς τὴν μεγάλην ἡλικίαν καὶ μι-
κρὰν χωρητικότητα τῶν πλοίων μας, β) περιο-
ρισμὸς τῶν θαλασσίων μεταφορῶν, γ) ἡ ἰδιόρ-
ρυθμος κατάστασις τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικῆς οἰ-

διεθνῶς κρίσεως ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγω
τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἐκάστοτε κυβερνητῶν, ἡ
σπουδαιότης τῶν κυριωτέρων ἐξισωτικῶν παρα-
γόντων τῆς παθητικότητος τῆς ἐμπορικῆς μας
πλάστιγγος σημαντικῶς ἐμειώθη καὶ ἐξησθῆν-
σεν.

Τὸ ἑλλεμμα τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἰσοζυγίου, ἡ
μείωσις τῶν ἀδήλων πόρων τῆς χώρας μας (ναυ-
τιλιακαὶ πρόσοδοι, μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα,
πρόσοδοι ἑλληνικῶν κεφαλαίων τοποθετημένων
εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πρόσοδοι βιομηχανίας ξένων)
ἡ αὐξήσις κατὰ 30 0/0 τοῦ πληθυσμοῦ μας λό-
γω τῆς καταναγκαστικῆς μεταναστεύσεως, τῆς
ὁποίας τὸ μέγεθος δὲν εἶδε μέχρι τοῦδε ἡ παγ-
κόσμιος ἱστορία, ἡ μείωσις τῆς γεωργικῆς πα-
ραγωγῆς (κρίσις σταφιδικῆς, καπνικῆς), ἡ ὑπηρε-
σία τοῦ Δημοσίου εἰς χρυσὸν Χρέους ἀπατούσα
λίρας Ἀγγλίας 3.5 ἑκατ. ἐτησίως, πάντα ταῦτα
συντελοῦν εἰς τὴν ζωηρὰν ζήτησιν, ἐν προκει-
μένῳ εἰς τὰς χρηματιστηριακὰς ἀγορὰς, ἐξω-
τερικοῦ συναλλάγματος, διανομισματικῆς οἰ-
κονομίας, εἰσαγωγῆς εἴδη καταλαμβάνοντα με-
γάλων χωρῶν, μὴ παρεχομένων οὕτως ὑψηλῶν
ναύλων, καὶ δ) ἡ παγκόσμιος δι' εἰδικούς λό-
γους ναυτιλιακὴ καὶ νομισματικὴ κρίσις.

Εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς πνιγρᾶς αὐτῆς ἀ-
τιμοσφαίρας, εἰδικῶς δὲ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ
βιομηχανίαν πολὺ συνέβαλλεν ἡ ὑπὸ τοῦ Κεντρι-
κοῦ Πιστωτικοῦ Ἰδρυμάτος μας ἀσκηθεῖσα πο-
λιτικὴ, καθ' ἣν κατὰ τὴν περίοδον τῆς πληθώ-
ρας (INFLATION) ἀφειδῶς ἐχορήγει πιστώ-
σεις εἰς τὰς γεωργικὰς μάζας καὶ βιομηχανίαν,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΛΕΜΑΝΣΩ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ καλὸν βέλος τοῦ καλοῦ τόξου ἀπαιτεῖ
νὰ σηματοθεύσῃ ὁ τοξότης ὑψηλὰ. Ὅποιος ἐν
τούτοις θέλει, πρὸ παντός, νὰ κερδίῃ τὴν
πύρρον μιᾶς συνελεύσεως ὀφείλει νὰ πορ-
φύρῃ νὰ χαμηλώσῃ τὰ ἐπιχειρήματα. Διὰ
τοῦ μέσου τούτου, ὁ ὄχλος θὰ παραδοθῇ ἴ-
σως ἐπὶ μιᾶν ἡμέραν, ἀν αἰσθῶνθῇ ὅτι ὁ
προσφερόμενος πρὸς αὐτὸν ἀρχίζει παραδι-
δόμενος. Ἡ ἐντεχνος διάταξις τῶν ἐπιχει-
ρημάτων, ὁ ρυθμὸς τῶν περιόδων, ἡ μεγα-
λοπρέπεια ἢ ἡ λιτότης τῆς χειρονομίας, ἡ
ἀρμονία τῶν σκέψεων, ἡ ἐντύπωσις ἐκ μι-
ᾶς φωνῆς καλῶς διενθυνομένης μέχρι τοῦ
τελικοῦ ξεσπάσματος, ὅλα αὐτὰ τὰ περίτε-
λῃ μέσα προκαλοῦν τὸν θάνατον τοῦ λό-
γου, ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν διὰ νὰ γάρουν τὰ
πλήρη κατὰ τὰς ὥρας τῶν ἐπερτάτων κιν-
δύνων. Ὅποιος θέλει νὰ πείσῃ πρέπει
πρῶτον νὰ ἔχη πεισθῇ. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ὑπο-
ταχθῇ ἡ ῥήσις, ἀν ἡ ὁρμὴ τῆς συγκινήσε-
ως δὲν παρασύρῃ τὰς καρδίας. Διὰ νὰ κι-
νηθῶν τόσαι ὑπάρξεις ἀδιάφοροι ἢ ἀτί-
μαστοι, χρειάζεται εἰς τὸν λόγον, ἕνα ξε-
χέλισμα ἐκ βαθέων. Ὁ ἄνθρωπος δίδε-
ται: τὸν παῖον. Ὁρμῇ: τὸν ἀκολούθον.
... μέχρι τῆς δοκιμασίας τοῦ συμβεβηκό-
τος. Ὁ Δημοσθένης ἐδίδετο εἰς τὰς Ἀθή-
νας: ὁ Αἰσχίνης: ὁ κατ' ἐξοχὴν οἰκτωρ ἐ-
πέλει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Φιλίππου. Με-
τὰ τὴν βασιλείαν ὡς σφόδρα ἐγγλωτίαν του, ὁ
Δημοσθένης ἐτήρει ὡς ἀκατανίκητος δὲν

βοηθήσασα οὕτω τὴν κακὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν, κα-
τὰ δὲ τὴν περίοδον τῆς στενότητος κεφαλαίων
(RAREFACTION D'ARGENT) οὐδεμίαν προσ-
έφερεν ὑπηρεσίαν εἰς οὐδένα τῆς οἰκονομίας μας
κλάδον, δημιουργηθείσης οὕτω τῆς δυσκόλου αἰ-
τῆς καταστάσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἐξομάλυνσις πολ-
λὰς θὰ ἀπατήσῃ θυσίας.

Υγίης καὶ λελογισμένης οικονομικῆς πολιτικῆς,
συννοηζομένη εἰς τὰ κατωτέρω, θὰ ἡδύναιτο ὁ-
πωσδήποτε νὰ ἀνακόψῃ τὴν πρὸς χρεωκοπίαν πο-
ρείαν τῆς κρατικῆς μας μηχανῆς:

Πρῶτον. Περιορισμὸς τῶν ἀστόχων δα-
πανῶν καὶ εἰδικῶς τῶν προμηθειῶν πολεμικοῦ ὕ-
λικου. (Ὁ περιορισμὸς αὐτὸς θὰ ἐπιφέρει τὴν
ἰσοσκελίαν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ).

Δεύτερον. Ἐνίσχυσις τῆς γεωργίας διὰ
παραγωγῆς μεγάλων πιστώσεων (τελειοποιήσεως μέ-
σων παραγωγῆς, ἐντατικὴ καλλιέργεια εἰς τὰ
ἀσυναγώνιστα προϊόντα μας, καπνὸν καὶ σταφί-
δα). Καὶ

Τρίτον. Ἐν ἀναλογία πρὸς τὸν τιμάρθ-
μον ἀκριθείας τῆς ζωῆς, τὴν αὐξήσιν τοῦ πλη-
θυσμοῦ μας καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας,
αὐξήσις τῶν μέσων πληρωμῆς πρὸς ἀνακούφισιν
τῶν ταμειακῶν δυσχερειῶν.

Ἡ ἀκριθείς καὶ ἀνευ παρεκκλίσεων ἐφαρμογὴ
τῶν ἀνωτέρω λόγων εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θὰ ἀ-
νακόψῃ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐτονίσσαμεν, τὴν ὀλε-
θρίαν ἐξέλιξιν τῆς ἐθνικῆς μας οικονομίας. Πλὴν
ὅμως πάντα ταῦτα προϋπόθεσιν ἔχουσι πολιτι-
κὴν διαιρέτητα καὶ ἐμπνευσμένην, μὲ ὁρισμένην
κατεύθυνσιν διοίκειν, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς δὲν
ἔχομεν.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Λ. ΖΑΜΑΝΟΣ

ναμεις, ἐνῷ ὁ Αἰσχίνης, ἀγγίχοντες, ἀπὴργγε-
λεν ἐπιχειρήματα. Ὁ Περικλῆς τὴν ἑαυτοῦ
ν ο υ Δ ό γ ο ς ὕψωνε τὸν ἑνα, διὰ μίαν
ἡμέραν, εἰς τὰς κορυφὰς τῆς ἀποθεώσεως,
ἐνῷ ὁ ἄλλος, καθημαγμένος, ἐπὶ γαίῃ νὰ
κρυφθῇ εἰς τὴν Ρόδον ἢ εἰς τὴν Σάμον.

Παρὰ τὸν Αἰσχίνην ὑπῆρχεν ὁ Φωκίων,
πολίτης ἀκέραιος, στρατηγὸς ἀτρόμητος,
ἀλλὰ πείσμων ἡτιοπαθῆς, ζητῶν εἰς τὴν
κοινὴν κατὰ πτωσὶν τὸ συμφέρον τῆς πατρι-
δος του, ἐξ ἀνικανότητος νὰ συλλάβῃ ἄλλο
ιδεῶδες ἀπὸ τὴν ἀντιπάσης τιμῆς ζωῆς.
Τελευταῖον ἔγχετο μίαν ἐκπεσούσης ὀλιγαρ-
χίας, ὁ Φωκίων δὲν ἠσθάνετο μεγαλειέ-
ραν εὐχαρίστησαν παρὰ ἐκφράζων τὴν πε-
ριφρόνησιν του πρὸς τὸν ὄχλον, ὁ ὁποῖος
δὲν ἐκουράζετο ἐκλέγων αὐτὸν στρατηγὸν
χωρὶς νὰ ζητῇ τὴν γνώμην του. Εὐγλωτ-
τος, ἀδιάφορος, διηρηκὸς λιτόνυχος ὡς
πρὸς τὴν ιδεολογίαν καὶ ἀνεπαρκὴς εἰς τὴν
δράσιν, ὑπῆρξε διὰ τὸν Δημοσθένη ὁ ἀμει-
λικτος καὶ αἰώνιος κριτικὸς, ὡς πέλεκεν
τῶν δημηγοριῶν του. Μακρὰ ζῶν ἀντιφα-
τικῶν ἐνεργειῶν, σκαπτικῇ γαλήνῃ τὴν ἑ-
ραν τοῦ κωνεῖον.

Ἡ μοῖρα τοῦ Δημοσθένους ἠθέλησε νὰ
συνενωθῇ ἐναντίον του, πλὴν τῆς προσπα-
θείας τῶν τρομερώτερον ἀντιπάλων, αἱ
βιαιότητες μίαν ἐκφυλισμένης ἀριστοκρα-
τίας μετὰ τῶν δυσπιστιῶν τῆς δημοκρατίας
ἐκείνης, τὴν ὁποῖαν ἐπρόκειτο νὰ κινήσῃ
πρὸς τὴν δράσιν παρὰ τὸ γούστον καὶ τὰς
ραδιουργίας τοῦ Φιλίππου. Ἄλλοτε φλογι-
ζόμενος ἀπὸ ἑνα ὥρατον ἔζηλον διὰ τὰ κοινὰ
καὶ μετ' ὀλίγον ὑποτασσόμενος εἰς τὰς κατα-
πτώσεις τῆς ὑποδουλώσεως, ὁ ὄχλος ἠνά-
λοκετο ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν—ἀνίκανος νὰ
προσηλωθῇ ἅπλου. Ὡς κορύφωμα ἰδοὺ καὶ
ἡ προσδοκία τοῦ γοητοῦ. Ἡ Πυθία
φιλίππειος. Ὡς καὶ οἱ Θεοὶ ἀφίνον-
ται νὰ παρασυσκοῦν κατὰ τοῦ Δημοσθένους.
Ἔστω. Καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Θεῶν, θὰ συν-
έλθῃ τὴν ποσειάθειαν τῆς ἡμέρας.

Αἱ δυνάμεις εἶναι ἀντιμέτωποι. Ὡς
ἐλθόμεν τὴν εἰς τὴν δράσιν. Ὅχι διότι
ἡ δράσις κατ' ἐαυτήν χορῆζει ἀφηγήσεως,
δεδομένου ὅτι ὁ καθείς γνωρίζει τὰς κα-
ρίας φάσεις, καθὼς καὶ τὴν λύσιν τῆς.
Πάντως, διὰ τὴν ζητῆται ἡ κατανόησις τῶν
χαρακτηριστικῶν γραμμῶν παρομοίων προ-
σώπων, ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πάθους τὸ ὁποῖον τὰ
ἐμφυλίων, τὸ ἀνάγκυρον τῶν ἐλατηρίων
θὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ κέντρον τῆς πράξεως
ἀκοιτῶν. Ὁ Δημοσθένης θὰ πολεμήσῃ τὸν
Φίλιππον, τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν Ἀντίπα-
τρον. Ἀλλὰ, διὰ νὰ δώσῃ τὰς μάχας τῶν,

χοριάζεται τοὺς στρατιώτας τῶν Ἀθηναίων
καὶ οἰουδὴποτε ἐκ τῶν συμμάχων δυνηθῇ
νὰ συνενώσῃ. Θὰ ὑπάγῃ μέχρι Περιοίας διὰ
νὰ ζητήσῃ οἰκονομικὴν βοήθειαν, διότι ὁ
μέγας βασιλεὺς ἔχει πλείστους λόγους νὰ
φοβῆται τὴν φιλοδοξίαν τοῦ Μακεδόνα.
Ἄν ὁ Δημοσθένης ἤμπορῇ νὰ κρατῇ τὴν
ἀγορὰν ἐν συγκινήσει, ὑπὸ τὰ γιουχαίσματα
τῶν πρακτόρων τοῦ Φιλίππου, ἂν ἤμπορῇ
νὰ περιδέσῃ τὸν λαὸν τῶν Ἀθηναίων μέσα
εἰς τὰ δεσμὰ μιᾶς ὑπακουμένης θελήσεως,
ἂν ἤμπορῇ νὰ τὸν συγκρατῇ εἰς τὴν γραμ-
μὴν τῆς προσπάθειας ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰ
μέσα του, δὲν θὰ τοῦ ἀπομείνῃ πλέον παρὰ
νὰ γῆν διαχειριστὴς τῶν δημοσίων οἰκο-
νομικῶν, ὁργανωτὴς τῶν στρατιωτικῶν δυ-
νάμεων κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν, διπλωμά-
της καὶ πολεμιστῆς ἀκόμη, ὅχι χωρὶς νὰ
χρησιμοποίησιν καὶ τοὺς ἰδιόκτους του ὁδο-
λοὺς διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἐπαλάξεων.
Καὶ εἰς ἀντάλλαγμα, τὸ πρόστιμον, ἡ φυλα-
κὴ, ἡ ἐξορία, καὶ τέλος ἡ ἀνάκλησις καὶ ὁ
θάνατος μέσα εἰς τὴν ἀνεπαρόδωτον
ἦταν.

Εἰς τί χρησιμεύει ἡ ἀφήγησις μέσα εἰς
μίαν τόσην σύγχυσιν περιπετειῶν; Κατὰ πό-
σον δύναται νὰ βαρύνουν, ἀνὰ πᾶσαν ὥραν,
τὰ συμβεβηκότα τῆς ἡμέρας, τὰ παύματα τοῦ
ἀπορόπου; Τὸ δράμα ἀνάγεται τελικῶς εἰς
τὰς ἐξελίξεις τῶν χαρακτήρων τῶν ἡθο-
ποιῶν, συνταυτίζομένων πρὸς τὴν ὑπόθεσιν,
εἰς τὴν ὁποῖαν ἀφίερωνται τὴν ζωὴν των.
Ὁ Ναπολέων μὲ περιφρόνησιν ἐσημεῖωνεν,
ὅτι αἱ μάχαι τῆς ἀμερικανικῆς ἀνεξαρτησίας
ἰσοδυναμοῦν, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἰδικὰς
του, πρὸς συμπλοκὰς ἐμπροσθοφυλακῶν. Δὲν
πορεύετο, διὰ οἱ νεώτεροι πόλεμοι
μας θὰ παρέτασσον δυνάμεις, πρὸ τῶν ὁποί-
ων θὰ ὠχρίων καὶ αἱ ἰδικαί του. Ὡς προ-
φυλασσόμεθα ἀπὸ τὸ βαρὺ σφάλμα τῆς με-
τοχής τῆς ἀνθρωπίνης προσπάθειας ἐκ
τοῦ ἀριθμοῦ, διὰ ὁ Μακρόν, ἡ Σαλαμίς
κατέδειξαν ἀκριβῶς τὴν μηδαμινότητα τῶν
στρατιωτικῶν ὅπλων εἰς τὸν ζυγὸν τῶν ἐ-
νεργητικότητων, κατ' ὥρας ἡ ἀκαταγώ-
ριστος ὁρμὴ τῆς ιδέας ἐκσφενδονίζει τὸν ἄν-
θρωπον ὁλόκληρον πρὸς τὴν ἀπόλυτον ἐπί-
σταν. Ἡ ὁργάνωσις, ἡ πειθαρχία, ἡ στρατηγία
δύνανται συγχρότητα νὰ πορφαρίσθουν περὶ τῆς
νίκης. Ἀλλὰ ἐρχεται καὶ ἡ σειρά τῆς ἀπλῆς
δυνάμεως τῆς ιδέας. Καὶ ὁ ἐχθρὸς ἀκόμη
θὰ αἰσθανθῇ τὸν ἐξ αὐτῆς ἀντικτυπον, ὅπως
τὸ ἐσημεῖωσεν ὁ Γκαίτε, ἀγγέλλον ἐπὶ τοῦ
πεδίου τῆς μάχης, διὰ ἡ ἡμέρα τοῦ Βαλμὴ
θὰ ἐσήμεινε μίαν νέαν ἐποχὴν διὰ τὴν ἄν-
θρωπότητα, διότι πρὸ τοῦ κανονιστικοῦ

ἐνὸς τμήματος ἐθελοντῶν εἶχεν ἴδη ἡποχω-
ροῦντας τοὺς παλαιούς στρατιώτας τοῦ
Φρειδερίκου. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, εἰς τὴν
Κρανῶνα, οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἐξάντησιν
τῶν ἡθικῆς ὁρμῆς ἀρετῶν των, εἶχον νικη-
θῇ πρὸ τῆς κατ' ἐπίφασιν μάχης, εἰς τὴν ὁ-
ποῖαν παρουσιάζοντο, ἀγόμενοι ὑπὸ πνεύ-
ματος τυπικότητος.

Ἐν τοῖτοις, εἴτε ἐν εἰρήνῃ, εἴτε ἐν πο-
λέμῳ, αἱ ἴδιαι ἀναπτύξεις δυνάμεων καὶ ἀ-
δυναμιῶν θὰ ἐξακολουθοῦν νὰντιμετωπι-
ζονται εἰς συγκριτικὰς δοκιμασίας ἐνεργη-
τικότητος, κατ' ὥρας ἡ σταθερότης τῆς προσ-
παθείας θὰ νικᾷ τελικῶς. Ἐνῷ κατακτη-
τῆς, ὁ ὁποῖος δὴν γαί τὰς φάλαγγας του εἰς
διαδοχικὰς συγκρούσεις πρὸς δυνάμεις χω-
ρὶς συνοχὴν εἰς τὸ τέλος θραύεται, ὅπως ὁ
Ἀλέξανδρος εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ ὁ Ναπο-
λέων εἰς τὴν Ρωσίαν, πρὸ συνεσφενδυνμένων
παθητικῶν ἀντιστάσεων. Διὰ μέσον τῶν παρ-
παντοειδῶν ἀνθρωπίνων διακυμάνσεων, ἡ
ιδέα προώριται νὰ νικᾷ τελικῶς, ἀλλὰ πρό-
πει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ὑπὸ συρροῆς θελήσεων,
ἡτις εἶναι συνάρτησις τῶν ἀξιών τοῦ πλῆ-
ρους ἀνθρώπου.

Ὅταν ἡ ἀνευ συνοχῆς ἀνάπτυξις τοῦ
ἰωνικοῦ ἑλληνισμοῦ ὠδήγησε τὰς φλάνκας
Ἀθήνας εἰς τὴν σύγκρουσιν πρὸς τοὺς Μα-
κεδόνας ἡ πλέον ἀσημαντὸς ἀφορμὴ ἡτοκαλῇ
πρὸς ἀνάληψιν τῶν ὅπλων. Ἀνέφερα, διὰ αἱ
ὁμολογήσιμοι αἰτίαι τοῦ Πελοποννησιακοῦ
πολέμου δὲν κατωρθώθη νὰ ἐπανενερευθῶν
ὑπὸ τῆς ἱστορίας. Ἔτσι καὶ τὰ βαθέα αἰ-
τια τοῦ μακεδονικοῦ πολέμου—ὁ ὁποῖος ἀπὸ
τὸν Γάγγην ἔως τὸν Νεῖλον, ἐμελλε νὰ να-
στατώσῃ ὅλας τὰς ἀρχαίας ἐσχίας πολιτι-
σμοῦ—διαφεύγουν τὰς πολλὰ ἐκ τοῦ συνεγ-
γυς ἀναλύσεις.

Οἱ Φωκιδεῖς εἶχον ἀργῶς ἀργῶν ἀφιε-
σωμένον εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Τὸ πρᾶγμα δὲν
φαίνεται πολὺ σοβαρὸν. Δὲν ἐχρειάσθη, ἐν
τοῖτοις, παρὰ αὐτὸ τὸ ὄργανον διὰ νὰ ἐξα-
φανισθῶν τὰ χροῖα καὶ νὰ ἐξαπολυθῇ ἡ
συμφορὰ τοῦ πολιτισμένου κόσμου, διότι ὁ
Φίλιππος, πῶθον κατακτήσεις, εἶχεν ἤδη ὑ-
πολογίσει τὸ ἀθηναϊκὸν πρόσκομμα. Ἡ Ἀυ-
γικτιονία τῶν Δελφῶν ἐδρέθη τὸ καταλη-
λότερον ὄργανον πρὸς ἐξαπόλυσιν τοῦ πολέ-
μου. Ἡ εἰρωνεία μάλιστα ἠθέλησε νὰ γῆν
πρόεδρος τῆς ὁ Φίλιππος. Ἡ Ἀυγικτιονία
ἦτο ἑνα εἶδος θεοσκεπτικῆς συνομοσπονδίας
πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης γύρω ἀπὸ τὸν
Θεόν. Εἰσαγγεῖσαι, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν
ἀρχαίων λαῶν, οἱ ὁποῖοι παρεσκεύασαν τοὺς
πολιτισμούς τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁργανώσεις

αὐταὶ ἐπῆρξαν πολυάριθμοι κατὰ τοὺς πα-
ρωχημένους καιροὺς. Ἡ συνερχομένη ἐναλ-
λαξ εἰς τὰς Θεομοπύλας καὶ εἰς τοὺς Δελ-
φούς ἦτο τὸ τελευταῖον ἔγγραφο των. Διαιτη-
τὸν δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ὥφειλε νὰ ἐξα-
σφαλίσῃ τὴν εἰρήνην καὶ κατέστη, εἰς χει-
ρας τοῦ Φιλίππου, ὄργανον πολέμου. **Δύο**
ἑεροὶ πόλεμοι μὲ σκοπὸν καθαρῶς ἄν-
θρωπίνους. Ἡ λογικὴ τῶν προσχημάτων
ἦτο ἀδιάφορος, ὁ κῶδος εἶχε ριφθῇ. Τὸ ἔγ-
γραμμα ἐτίθετο μετὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν ἐ-
πλων καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἑλληνικοῦ πολι-
τισμοῦ ἀναζητοῦντος τὰ μέσα πραγματοποίη-
σεώς του.

Νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ παρατηρῶμεν
ἀπὸ τοῦ νὰ προσπαθῶμεν νὰ εὐρίσκωμεν
πλήρως φῶς ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν
ἑλληνικῶν λαῶν. Αἱ πόλεις, ἀλλὰσσονται
συμμαχίας καὶ ἐχθροὺς ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν,
δὲν ἐξήτουν παρὰ μάχας. Ἐδασανίζοντο ἐ-
ναλλάξ ὑπὸ τῶν **τυράνων** των, τῶν ὀλι-
γαρχικῶν ἀρχόντων ἢ τῶν ρητόρων των, καὶ
τὸ καλλίτερον μέσον ἀποδόσεως λογαρια-
σμοῦ, διὰ τὸν καθένα, ἦτο νὰ σπεύσῃ ἀπὸ τῆς
μῆς μάχης εἰς τὴν ἄλλην, χωρὶς νὰ πολυ-
ζητῇ τὸν σύνδεσμον μετὰ τῶν γεγονότων.
Ἡ ἀνευ περιορισμῶν ἀσιάνεια τοῦ δημοσί-
ου πνεύματος ἐπέτρεπε τὴν ἀνευ μεταβάσε-
ων ἐκτίναξιν ἀπὸ τὸν ὑπέριστον ἡρώισμον
εἰς πτώσεις, ὅπου ἔσθοντο αἱ ὥραιότεραι
πτήσεις ἀνδρισμοῦ. Ἡ ζωὴ τῆς Ἀνατολῆς,
παύκροτος εἰς τὰ πεδία τῆς σκέψεως, ἐξε-
τίθετο εἰς ὅλας τὰς βιαιότητας τοῦ πολέ-
μου, διότι δὲν κατενόει τὴν συνδυασμένην
δράσιν.

Κληρονομία τῶν χαρισμάτων αὐτῶν, ὁ
Ἕλληνας, ἐν ἐπαφῇ πρὸς τοὺς «βαρβάρους»,
ἐξοικισκῶν τὸν πόλεμον εὐκολώτερον παρὰ τὴν
εἰρήνην καὶ δὲν ἀπελάμβανε πραγματικῶς
τῶν εἰρηνικῶν ἀναπαυλῶν παρὰ μετὰ τὴν μου-
σικὴν τοῦ λόγου. Ἡ ἡθικὴ εἶχε πολλὰ λεπτό-
ρους, ὥστε νὰ κοῦνται μόνον εἰς λέξεις, με-
τὰ τὰς ὁποίας ἐτέρετο ἡ φαντασία. Δι' αὐτὸν
ἀκοιτῶν τὸν λόγον ὅλοι αἱ ἀντιφάσεις συνε-
βιβάζοντο πρὸς ἀλλήλας, χωρὶς καεὶς νὰ
λάβῃ τὸν κόπον, νὰ σκεφθῇ τὸ πρᾶγμα. Ὁ
Ἀριστοφάνης ἐσκωπεύει ἀτυχεοφῶν τοὺς
Θεοὺς ἐπὶ τῆς σκηρῆς καὶ ὁ Σωκράτης ἐ-
πλήρων μετὰ τὸ κῶνειον τὸ ἐγκλημα ὅτι τοὺς
εἶχε λησμονήσει.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

Τυπογραφικὰ Καταστήματα
«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΙΣ & ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ἡ διατήρησις τοῦ θεομοῦ τῆς μεγαλοῦ-
διοικησίας τῆς γῆς, τῆς συντελεσάσης ὡς
γνωστὸν εἰς τὸν ἀναγκαστικὸν ἐκποτισμὸν
τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ τὰς διαφό-
ρους αὐτῆς μορφὰς εἶναι εἰς ἐκ τῶν κυριω-
τέρων λόγων, διὰ τοὺς ὁποίους δὲν προηχθῇ
ἡ γεωργία ἐν Ἑλλάδι, ἡ κατ' ἐξοχὴν γεωρ-
γικὴ Δώρα, εἰς βαθμὸν ἱκανοποιητικὸν βε-
βαίως διὰ τε τὸν παραγωγὸν καὶ τὴν Ἑθνι-
κὴν οἰκονομίαν.

Εἶναι δ' ἀληθές, ὅτι ὁ πρῶτος ὅρος πρὸς
προαγωγὴν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας εἴ-
ναι ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀκτημόνων ἐν-
τοπίων καὶ προσφύγων καὶ ἡ κατάργησις
τοῦ θεομοῦ τῆς ὑπερνοικιάσεως τῆς γῆς ὡς
βάσιν δὲ τῆς κυριότητος πρέπει νὰ ἔχη μό-
νον τὴν καλλιέργειαν, τὴν ἐργασίαν δηλονό-
τι, διότι ἡ γῆ εἶναι ἀγαθὸν καὶ οὐχὶ τοῦ ἀ-
τόμου ἀποκλειστικὸν δικαίωμα. Διὰ τῆς δια-
τηρήσεως τοῦ θεομοῦ τῆς μεγαλοῦδιοικησίας
παρέμειναν καὶ παραμένουσιν ἀκόμη πλεῖ-
σαι ἐδαφικαὶ ἐκτάσεις ἀκαλλιεργητοὶ εἰς
χείρας τσιφλικιούχων μηδὲν ἀντιλαμβα-
νόμενων, ὅτι ὁ σπονδαιότερος λόγος διὰ τὴν
ἐντατικωτέραν καλλιέργειαν αὐτῶν, ἡ ὁποία
δεβαίως νὰ ἔχη ἄμεσον καὶ ἀποτελεσματι-
κὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τῆς καθόλου ἐθνικῆς οἰ-
κονομίας, εἶναι ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀπεράντων
ἐκείνων γαιῶν εἰς τοὺς ἀκτήμονας γεωρ-
γοὺς τοὺς φυσικοὺς δηλονότι δικαιούχους.

Ἀντιστοίχως ὅμως οἱ ὑπὸ τῶν ἐκείνῃ κν-
δεγήσεων συντασσόμενοι ἀγροτικοὶ νόμοι
δὲν ἐφηρμοσθήσαν, διότι ἐδίγοντο κυρίως τὰ
συμφέροντα αὐτῶν, αἵτινες δὲν εἶχον τὴν ἀ-
παιτούμενην καὶ προσήκουσαν τόλμην νὰ ἐ-
πιβάλλωσι καὶ ἐφαρμόσωσι τοὺς νόμους τοῦ
Κράτους πιεζόμενοι ἴσως ὑπὸ τῶν ἐνδιαφε-
ρομένων πληρεξουσίων, τῶν φιλικῶς πρὸς
αὐτὰς διακειμένων, προσπαθούντων νὰ ἐπι-
τύχωσι δικαιοτέραν δὴδεν ἐξασφάλισιν
τῶν συμφερόντων τῶν πρὸς καταφανῇ βλάβῃ
τῆς τοῦ Κράτους γεωργικῆς παραγω-
γῆς. Διότι λοιπὸν αἱ διάφοροι κυβερνήσεις
παραπαύουσαι δὲν ἠδυνήθησαν ἢ μάλλον δὲν
εἶχον τὴν τόλμην νὰ ἐφαρμόσωσι μίαν ἀγρο-
τικὴν πολιτικὴν ἐξασφαλίζουσαν τὸ μὲν τὴν
ἐθνικὴν παραγωγὴν, τὸ δὲ τῶν ἀκτημόνων
γεωργῶν τὰ συμφέροντα, ἐδημιουργήθη, καὶ
πολλὴ δικαίως, εἰς τὴν τῶν αὐτῶν γε-
ωργῶν, οἱ ὁποῖοι μεταίως ἀναμένουσι τὴν

οἰκτικὴν τοῦ ζητήματος λύσιν, μία γενικὴ ἀ-
γανάκτησις, ἡ ὁποία οὐδόλως ἀπίθανον νὰ
ἐγκλείη κοινωνικοὺς κινδύνους διὰ τὴν ὑπό-
στασιν τῆς Χώρας. Αἱ δημιουργηθεῖσαι ὅ-
μως νέαι κοινωνικαὶ συνθήκαι διὰ τὴν Ἑλ-
λάδα διὰ τῆς εἰσορῆς πλέον τοῦ ἐνὸς καὶ ἡ-
μίσεως ἐκατομμυρίου προσφυγικοῦ στοιχείου,
τοῦ ὁποῖου τὸ ἥμισυ καὶ πλέον εἶναι γεωρ-
γοὶ ἔθεσαν ἐκ νέου ἐπὶ τάπητος τὸ ἀγροτικὸν
ζήτημα.

Ἐν τούτοις παρ' ὅλην τὴν δικαίαν δια-
μαρτυρίαν τῶν ἀκτημόνων αὐτῶν γεωργῶν
τῶν ἀγωνιζομένων ὅπως τοὺς χορηγηθῶσιν
αἱ νεκραὶ καὶ ἀνεκμετάλλευτοι ἐδαφικαὶ ἐκ-
τάσεις διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς γεωργικῆς
καλλιέργειας ἢ διαλυθεῖσα ἂν τῶν Ἑλλή-
νων Ἐθνοσυνέλευσις δὲν ἐσκέφθη σοβαρῶς
καὶ ἀποτελεσματικῶς διὰ τὴν χρονίζουσαν
λύσιν τοῦ ζωτικωτάτου ἐπαναλαμβάνομεν
τῆς Χώρας ἀγροτικοῦ ζητήματος, ἡ παρὲλ-
κυσις τοῦ ὁποῖου θὰ συνεπήγετο σοβαρώτατος
συνεπειάς. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον ἡ ἀδράνεια
τῶν πληρεξουσίων τῆς διαλυθείσης Ἐθνο-
συνελεύσεως, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ κυρία αἰ-
τία τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου
τοῦ συνδεδεμένου τὸ περιλάλητον ἀγροτικὸν
ζήτημα.

Ἐπὶ κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου, ὅ-
πῃρξεν ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐπὶ τῆς Γε-
ωργίας ὑπουργὸς τῇ συνδρομῇ πολλῶν πλη-
ρεξουσίων ἐδημιούργησε μεγαλοκτιμηματίας
διὰ νόμων καὶ διαταγμάτων εἰς βάρος τοῦ
γεωργικοῦ πληθυσμοῦ. Θὰ ἦσαν δὲ κολληγοὶ
ὅλοι οἱ πρόσφυγες καὶ ἀκτήμονες, ἐὰν δὲν
ἤρξατο εἰς τὴν ἀρχὴν ἡ κυβερνήσις Παγκά-
λιου, ἡ ὁποία ἠκρόωσε τὰ ἐν λόγῳ διατάγ-
ματα.

Ἀλλ' ἡ παρούσα κυβερνήσις μὴ διατε-
λοῦσα ὑπὸ τὰς πιέσεις τῶν ἐνδιαφερομένων
διὰ τὰ συμφέροντά τῶν πληρεξουσίων καὶ
βουλευτῶν δύναται εὐχερέστερον καὶ ἔχει
ὑψίστην ὑποχρέωσιν, ὅπως διαλύσῃ τὸ ταχύ-
τερον τὸ ἐκκρεμὲς γεωργικὸν πρόβλημα, τοῦ
ὁποῖου αἱ κυριώτεραι ἀρχαὶ τῆς μεταρρυθ-
μίσεως δέον νὰ συνίστανται:

α') Εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν ὑπὸ τοῦ Κρά-
τους ἀπαλλοτριώσιν τῶν τσιφλικίων καὶ

β') Εἰς τὴν διανομὴν τῆς γῆς εἰς τοὺς
ἀκτήμονας ἐν γένει γεωργούς, τοὺς φυσι-
κοὺς δηλονότι δικαιούχους, πρὸς σχηματι-
σμὸν αὐτοκαλλιεργουμένων μικροῦ διοικη-
σίων.

ΔΕΔΕΣ ΦΑΣΙΔΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ",

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΑΧ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις

"ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ,"

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5-77

Γραφεῖα Φορτώσεων ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τηλ. ἀριθ. 2-73

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Giment artificiel Portland) ἀνταπο-
κρινόμενα εἰς τοὺς αὐστηροτέρους ἐπισήμους κανονισμοὺς τῶν πεπολιτισμένων Κρα-
τῶν δι' ἔργα ἐκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Béton armé λιμενικά, πλακοποιία, ἐπιστρώσεις, ὑποστρώσεις δόμων, κατα-
σκευὴ πλίνθων (τούβλων) καὶ ὀγκολίθων (ἀγκωνάρια), πρέκια κτλ.

Τσιμέντο «Κύκλωψ». Εἰδικὴ κονία, κατάλληλος διὰ τὴν παρασκευὴν ὑδραυ-
λικῶν μμοκονιαμάτων διὰ συνήθεις λιθοδομὰς ἢ πλινθοδομὰς, ἀντικαθιστώσα μὲ
πλεῖστα ὅσα προτερήματα τὰ ἀμμοκονιάματα ἐξ ἀσβέστου.

Πολὺ ταχύτερα πῆξις. Ἀσυγκρίτως μεγαλειτέρα ἀντοχή, ὅθεν: Ταχύτης ἐκτε-
λέσεως. Σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ πάχους τῶν τοίχων, ἤτοι: Κέρδος εἰς χρῆσιμον
χώρον καὶ οἰκονομία εἰς ἐργατικά καὶ ὀγκον λιθοδομῆς.

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΔΙ' ΕΡΓΑ ΛΙΜΕΝΙΚΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις: "ΟΙΝΟΒΟΥΤΡΥΣ,"

Ἑταιρικὸν κεφάλαιον ὁλοκλήρως καταβεβλημένον Δρ. 10.000.000.—

Ἀποθεματικὸν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922 » 11.616.111.—

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ & ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

Ἐν Μύλοις (Ἀθηνῶν), Ἐλευσίνι, Καλάμαις, Θεσσαλονίκῃ, Ἀχαΐα,
Πάρῳ, Κύμῃ, Βελλίῳ, Γαστούνῃ, Βραχατίῳ, Δευκάδι, Σάμῳ, Ἀλιβερίῳ,
Μαρκοπούλῳ (Ἀττικῆς).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΟΙ: Λευκοί, Ἐρυθροί, Γλυκεῖς, Μοσχάτοι.
ΟΙΝΟΠ. ΚΑΘΑΡΟΝ διὰ ποτοποιῶν καὶ μετουσιωμένον διὰ φωτισμὸν καὶ θέρμανσιν.
ΟΙΝΟΙ Εἰς ΦΙΑΛΑΣ: Ἐπιτραπέζιοι, τσωντικοί, θρεπτικοί.
ΒΕΡΜΟΥΤ (ἐκ φυσικοῦ Μοσχάτου).
ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΟΙΝΟΥ: Μεγάλῃ παρακαταθήκῃ παλαιῶν ἀποσταγμάτων οἴνου,
παραγωγῆς τοῦ ἐν Μύλοις Ἀποσταγματοποιεῖται.
ΚΟΝΙΑΚ ἀρίστης ποιότητος ἐκ παλαιῦ ἀποστάγματος.

ΕΑΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1926

ΑΓΓΛΙΚΑ ΗΓΓΥΗΜΕΝΑ ΚΑΣΜΗΡΙΑ

ΦΙΝΤΕΞ

ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΦΗΜΗΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΠΕΝΤΛ & ΡΙΒΕΤΤ ΛΙΜΙΤΕΔ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ ΧΟΥΔΕΡΣΦΙΛΔ & ΣΚΩΤΙΑΣ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Μέγαρον Ἐφεσίου ΣΤΑΔΙΟΥ 24

ΠΩΛΗΣΙΣ ΛΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΗ

Εὐρίσκωνται ἐπίσης εἰς τοὺς καλυτέρους ἐμπορορρά-
πτας τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

Εἰδικὴ ὑπηρεσία ἀποστέλλει δείγματα τῷ αἰτοῦντι.

Παραγγελίαι δεχταὶ οἰασδήποτε ποσότητος ἀποστελλό-
μεναι ἢ ἐξ Ἀθηνῶν ἢ ἐκ Λονδίνου.

ΑΓΓΛΙΚΑ ΦΙΝΤΕΞ (ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ)

Ἐγγνώμεθα ὑπευθύνως ὅτι τὰ ὑπὸ τὸ κατατεθὲν
σῆμα **ΦΙΝΤΕΞ** κασμήρια, προϊόντα τῶν ἐν Huddersfield
(Ἀγγλίας) ἐργοστασίων μας εἶναι κατασκευασμένα ἀπὸ
τὰ ἐκλεκτότερα ὑπάρχοντα ὕλικά καὶ ἐπεξεργασμένα μετὰ
τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς ἐπιμελείας καὶ τελειότητος.

Ὅλα τὰ ὑφάσματά μας τὰ φέροντα εἰς τὰ ἄκρα κεντη-
μένον τὸ σῆμα **ΦΙΝΤΕΞ** εἶναι τελείως ἡγγυημένα εἰς τοὺς
ἀγοραστὰς τόσον διὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρώματισμοῦ των,
τὴν ἀπαλότητα τῆς ἀφῆς, καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν των ἀντο-
χὴν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἄμεμπτον τεχνικὴν των ἐκτέλεσιν.

PENDLE & RIVETT LTD